

ROOD BLOED

Frank Krake

Rood Bloed

Joop Munsterman
alles voor de club

Voetbal Inside © 2017 RTL Nederland bv
© Frank Krake, 2017
© Omslagfoto: Stefan Schipper
Omslagontwerp: Studio Jan de Boer
Tekstredactie: Enno de Witt
Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 488 3764 9
ISBN 978 90 488 3765 6 (e-book)
NUR 489

*Joop Munsterman schenkt zijn volledige opbrengst van dit boek
aan een nader te bepalen goed doel in de regio Twente.*

www.voetbalinside.nl

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Voetbal Inside is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Voorwoord	7
1.	
Het spelletje	11
Collins John	19
2.	
Voorzitter	23
Blaise Nkufo	31
3.	
Meer dan een passend (t)huis	35
Een wedstrijddag	46
4.	
Naar de top	51
Vliegtuigen	58
5.	
Vrouwenvoetbal	61
FC Red Bull Twente	66
6.	
Steve McClaren	71
Een beetje boos	83
7.	
'It takes twenty strong players to become champion'	89
Bryan Ruiz	100
8.	
Kampioen	105
Transnistrië	117

9.		
Consolidatie		123
Marc Janko		134
10.		
Een inktzwarte zomer		139
FK Qarabag Bakoe		152
11.		
Working on a dream		157
Scouting		172
12.		
Moderne slavendrijvers		177
'I am here to fuck you'		190
13.		
Het begint te knellen		195
Felipe Gutiérrez en de Cyprus-constructie		222
14.		
Categorie 1		227
A red day in Stranraer		245
15.		
De RvC splijt		249
Contractbepalingen		265
16.		
De bom barst		269
Grolsch		286
17.		
Vlaggetjes in bitterballen		293
Eigen belang?		311
18.		
Einde van een tijdperk		315
Valkuilen		337
19.		
Het spelletje		343
Verantwoording		355

Voorwoord

‘Waarom dit boek? Ik heb me dit zelf de afgelopen maanden ook regelmatig afgevraagd en ik heb tijdens de sessies met auteur Frank Krake veel momenten van twijfel gehad of ik dit wel door moest zetten. Uiteindelijk gaf voor mij de doorslag dat er sinds mijn vertrek bij FC Twente in februari 2015 erg veel is geschreven en gezegd. Soms waar, soms half waar en soms volkomen onjuist. Dat ik publiekelijk nooit gereageerd heb, is omdat ik me er steeds meer bewust van werd dat de publiciteit alles uitvergroot en terug brengt tot zwart of wit, goed of fout. Er was simpelweg geen ruimte voor nuance. Bovendien wilde ik niet onnodig verdere schade berokkenen aan de moeilijke situatie waarin FC Twente zich in die periode bevond. Nu de club weer stevige grond onder de voeten heeft is de behoefte gebleven om mijn kant van het verhaal te doen, vanuit mijn beleving. Niet meer en niet minder. Een persoonlijk relaas, gebaseerd op mijn eigen herinneringen en harde feiten.

Het lijkt me voor zowel FC Twente als voor mezelf goed als deze periode afgesloten wordt en het vizier op de toekomst kan worden gericht. Ik kijk nog één keer om. Want van het

verleden leren we wat we in de toekomst anders kunnen doen. En geloof u me, ik heb veel geleerd. Over mezelf, over mensen om me heen, over de wereld van betaald voetbal en over hoe het is om aan het roer te staan van een prachtige club als FC Twente.

Ik voelde me ook gesteund door supporters en mensen om mij heen die graag mijn kant van het verhaal wilden horen. Daarbij komt natuurlijk dat ik het gewoon zelf nodig heb om deze feiten en omstandigheden hun plaats te geven in het geheel en deze in de goede tijdsvolgorde te plaatsen. Daarmee wordt duidelijk welke zaken binnen en welke buiten mijn invloedssfeer lagen.

Ik doe het ook omdat ik wil laten weten hoe geschrokken ik ben vanwege vooral de hardnekkige en publieke rancune van een aantal mensen jegens mij, waar ik tot op de dag van vandaag mee geconfronteerd word. Ook dat hoofdstuk wil ik afsluiten. In een bijzonder lastige periode leer je mensen echt kennen. Soms in positieve zin. Soms ook in negatieve zin.

Dit boek is niet bedoeld om mijzelf vrij te pleiten. Het is een document dat mooie momenten beschrijft en inzicht wil geven in de voetbalwereld. Het bevat ook veel door schade en schande geleerde lessen voor mezelf en misschien ook voor andere mensen die met het voetbalbedrijf en de grote publieke emoties die daarbij horen in aanraking komen. Het was opstaan, vallen en weer opstaan.

Ik wil ook niet de indruk wekken naïef en onwetend in de

grote boze voetbalwereld te hebben gestaan. Ik heb ondervonden dat er in de voetbalwereld andere wetten en normen gelden dan in het normale zakenleven. Na de verbazing daarover was het eigenlijk simpel: voluit meedoen aan de wedstrijd en de gevolgen aanvaarden of aan de zijlijn blijven staan. Ik heb duidelijk en bewust voor het eerste gekozen. De vraag of ik het had willen missen, kan ik nu nog niet beantwoorden. De tijd zal het leren.

Dat de waarheid vaak in het midden ligt, zal ook uit dit boek blijken. Dat is in deze tijd van sterke meningen, grote stelligheid en snelle besluiten misschien lastig, maar het blijft de waarheid.

Hopelijk blijkt uit dit boek hoe na FC Twente mij aan het hart ligt. Ik wens de club, waar ik me altijd met de beste intenties voor heb ingezet, een mooie toekomst toe.'

Joop Munsterman

1.

Het spelletje

‘Voetbal, dat was voor mij een balletje trappen in de jeugd van Enschedese Boys, de club die later met Sportclub Enschede fuseerde tot FC Twente. Mooi als je won, balen als je verloor, maar na de wedstrijd een en al gezelligheid. Als supporter naar de wedstrijden van het eerste. Later naar FC Twente. Lekker relaxed met mijn vrouw Irma naar het spelletje kijken, hapje en drankje erbij. Toen de kinderen wat ouder werden, gingen ze als vanzelfsprekend mee. Ik zie ze nog in huilen uitbarsten bij de eerste nederlaag, tegen Heerenveen, in het nieuwe Arke Stadion: “Die blauwen hebben gewonnen, papa, hoe kan dat nou?”

In 1998 was de bouw van het nieuwe stadion in volle gang en kreeg ik als directeur van de Oostelijke Weekbladpers een rondleiding. In een bouwkeet lieten ze me op de tekeningen iets nieuws zien: skyboxen. Die kenden we nog niet bij FC Twente. Zo’n skybox leek me wel wat, die paste bij mijn passie voor voetbal en zou goed zijn voor het onderhouden van zakenrelaties. Ik liet merken dat ik belangstelling had en je zou

dan denken dat een betaald voetbalclub er bovenop zou zitten, maar dat ging destijds niet zo. Ik heb er zelf meerdere keren achteraan gebeld en uiteindelijk kon ik een skybox huren.

Het was een mooie en onbezorgde tijd, zo rond de eeuwwisseling. ATC '65, de amateurclub uit Hengelo waar ik voorzitter van was, deed het goed. Bij FC Twente was ik echt een middag uit. Het Arke Stadion was in mei 1998 geopend en de eerste de beste wedstrijd wonnen we met 3-0 van PSV. De enige contacten die ik met de club had waren die met Arjan Hoop en Kick van der Vall, een geweldige relatieman en een van de weinige commerciële mensen die FC Twente in dienst had. De hele organisatie stelde toen nog niet zo heel veel voor.

We waren hooguit een subtopper. Net iets beter dan de middenmoot, maar mijlenver verwijderd van de traditionele top 3. Er liepen spelers uit de regio rond – Niels Oude Kamphuis, Theo ten Caat, Sander Boschker, Jan Vennegoor of Hesselink – aangevuld met jongens van buiten. Ik herinner me Johnny Bosman, Jan van Halst, Scott Booth en onze held Spira Grujić. Hans Meyer was de trainer. Een opmerkelijke man uit de Oost-Duitse stal. Had heel bijzondere trainingsmethoden. Veel hielp het allemaal niet. We werden zesde, achtste en negende, net in het linkerrijtje. Eigenlijk vlees noch vis. Geen Europees voetbal, maar vrij van degradatiezorgen. Meyer was zeer populair bij de supporters. Hij was het die de spelers leerde dat ze het publiek moesten bedanken na een wedstrijd.

Enschedese Boys was mijn jeugdliefde, maar ATC is echt mijn troetelkindje. De letters ATC staan voor A Triginta Conditum. Dat is Latijn voor: uit dertig ontstaan. Na een meningsverschil bij een andere amateurclub uit Hengelo, BWO, hadden dertig leden zich afgescheiden en hun eigen vereniging opgericht. Ik woonde in een wat oudere wijk van Hengelo, waar de club een noodlijdend bestaan leed. Nog geen driehonderd leden, een oud sportcomplex en financieel was alles ook lastig. Het bestuur kwam bij mij met de vraag of ik niet voorzitter wilde worden. Dat was in 1995, dertig jaar na de oprichting.

Ik ben erin gestapt en al snel bleek dat ‘financieel lastig’ stond voor een schuld van bijna een ton. Honderdduizend gulden schuld, en dat bij een kleine amateurclub! Ik schrok me een hoedje. Maar ik zag ook meteen een echte uitdaging. Met een nieuw gevormd bestuur zijn we plannen gaan maken, bouwen aan iets moois, met een duidelijke visie en strategie en die dan uitrollen met concrete acties.

Het was overduidelijk dat de oude wijk nooit de ledengroei kon brengen die we zo hard nodig hadden. Meer leden, meer contributie, groeiende kantine-inkomsten, spelen in een hogere klasse: dat was de manier waarop we uit de vicieuze cirkel wilden komen.

Aan de noordzijde van Hengelo werd een compleet nieuwe wijk uit de grond gestampt: Slangenbeek. Duizenden en nog eens duizenden woningen waren daar gepland, voor een periode van vele jaren. Dat betekende honderden en honderden kinderen die tegen een bal willen trappen. Jongens en meisjes.

Die jongens werden allemaal lid van ATC zodra ze zes jaar oud waren. De meisjes moesten maar gaan handballen, hockeyen of volleyballen. Ik vond dat vreemd. Mijn dochter Marthe groeide zo'n beetje op met voetbal, daar in die skybox bij Twente en met twee broers die voetbalden, maar zelf voetballen bij een amateurclub was een moeilijk verhaal. Dat stak mij enorm.

ATC groeide intussen als kool. De nieuwe accommodatie werkte als een magneet. We hadden jaren dat we wel honderd nieuwe leden konden inschrijven. In 1999 en in 2000 werden we twee keer achter elkaar kampioen. Zo rolden we de derde klasse van het amateurvoetbal in.

Ook de financiën kregen we op de rit. De schuld slonk ieder jaar verder en de vooruitzichten voor het nieuwe millennium waren rooskleurig. We bouwden een prachtige nieuwe kantine, op een terp, zodat je mooi over alle omliggende velden uit kon kijken. Die nieuwbouw had de vorm van een vlinder, met het clubhuis als de romp en de kleedkamers als vleugels daaraan vast. Ik was zo trots op onze club. Op de spelers natuurlijk, maar zeker ook op ons team in de bestuurskamer.'

In de regio wordt met respect over de prestaties van de ambitieuze voorzitter gesproken. Die verhalen komen ook Herman Wessels ter ore. Hij is directielid van bouwbedrijf Volker-Wessels en al een aantal jaren voorzitter van FC Twente. Herman voelt zich niet echt een voetbaldier, maar wordt de club als het ware in gezogen als hij met zijn bedrijf het nieuwe stadion bouwt.

Op een mooie najaarsmiddag in 2002 ziet hij voor het begin van een wedstrijd een man en een vrouw het veld op lopen; ze maken foto's van hun zontje en dochtertje. De kinderen zijn pupil van de week en mogen tijdens de warming-up een rondootje doen met de spelers. Het enthousiasme straalt er vanaf en Wessels vraagt om zich heen wie die mensen zijn. "Dat is de directeur van de krant, van TC Tubantia," krijgt hij te horen. Ze vertellen hem over Munstermans prestaties bij uitgeverij Wegener en bij ATC. Het is Wessels duidelijk. Diezelfde middag nog bezoekt hij voor het eerst de skybox van Wegener.

* * *

'Hij vroeg of ik eens met hem wilde praten over een mogelijke toetreding tot de Raad van Commissarissen (RvC) van FC Twente. Mijn eerste reactie was nogal terughoudend. Het afbreukrisico leek mij veel te groot. Dat is later ook wel gebleken. Maar Herman was vasthoudend en bleef doorvragen. Ik heb toen binnen Wegener de vraag gesteld hoe er daar tegenaan werd gekeken. Het was bedrijfsbeleid dat wij, krantendirecteuren, midden in de samenleving stonden en een substantieel deel van onze tijd aan sociale activiteiten besteedden. Daar paste dat lidmaatschap van de RvC van FC Twente uitstekend in. Ook thuis werd het toegejuicht. "Als het goed is voor Twente, dan moet papa het doen. Vind je niet mama?" zeiden de kinderen. Voor Irma was de club heilig en daarmee was een discussie meteen overbodig. En we zaten er immers toch iedere wedstrijd.'

Naast Munsterman bestaat het bestuur uit Hennie ten Hag en Johan Plageman, verder notaris Wybrand Beugelink, Gerard Oude Vrielink en Herman Wessels. Freek van Beusekom is statutair directeur en leidt het managementteam, met daarin commercieel manager Arjan Hoop, operationeel manager Gerard Tenniglo en financieel manager Peter Spit. Iedere commissaris is gekoppeld aan een lid van het managementteam, dat de uitvoering van de plannen en de dagelijkse gang van zaken voor zijn rekening neemt. Dat lijkt misschien ideaal, maar desondanks gaat het mis.

'Ik verbaasde me over de situatie waarin ik terecht was gekomen. Tussen 2000 en 2003 werd er ieder jaar verlies gemaakt. Simpelweg omdat de begroting van zo'n twaalf miljoen euro niet op orde was. Er werd meer uitgegeven dan er binnenkwam. Dan kon niet goed gaan. De totale schuld liep tegen de veertien miljoen. Toen de belastingdienst zich ook nog meldde, was er geen houden meer aan. Herman en zijn broer Dik Wessels hebben alle registers opengetrokken, maar de eis van de fiscus van drie miljoen ging niet van tafel. Dat had te maken met tekengelden van de spelers. De belastingdienst stelde zich keihard op en toen ze er met Wessels niet uit kwamen, vroegen ze gewoon het faillissement aan. Ik zal die datum nooit meer vergeten. Op 9 april 2003 was plotseling een curator de baas.

Op dat moment heb ik voor het eerst ook de echte emoties die spelen rond een voetbalclub meegemaakt. De Stichting FC Twente '65 was failliet. Daar zat de licentie in. Het was maar de vraag of we het seizoen wel konden uitspelen. De supporters werden heen en weer geslingerd in een achtbaan van emoties. Angst dat hun geliefde club zou ophouden te bestaan. Verdriet over de hopeloze situatie. Boosheid dat het zo ver had kunnen komen. Met als hoogtepunt de enorme mensenmassa die op de been was toen de gemeenteraad van Enschede moest beslissen over het verstrekken van een lening van zes miljoen euro. Het gejuich moet tot in Zeist hoorbaar zijn geweest toen er witte rook uit het stadhuis kwam.

Burgermeester Mans kon moeilijk anders. De vuurwerk-ramp lag nog vers in het geheugen en een nieuwe ramp had de stad niet aangekund. Er was elan en positivisme nodig en daar paste een faillissement niet in. Met de lening van de gemeente Enschede konden we beginnen aan de noodzakelijke schuldsanering. We kochten de claim van de fiscus af, waarna het faillissement werd opgeheven. Ook de schuldeisers moesten een flinke veer laten. Maar de opluchting was enorm. FC Twente was gered en ik nam mij voor: dit nooit weer!

Het was voor mij toch al een tumultueus begin als commissaris. Trainer Johnny van 't Schip gooide vlak voor de seizoensstart plotseling de handdoek in de ring en vertrok. Ook technisch directeur Jaap Uilenberg verliet na een jaar de club. Plotseling zaten we in een lastig parket. In de zoektocht naar

een nieuwe trainer dook de naam op van René Vandereycken, de latere Belgische bondscoach. We nodigden hem uit bij Herman Wessels thuis. Daar werd de zaak beklonken voor een salaris van € 185.000 per jaar. Herman had de gewoonte om op zondag een biefstukje te bakken en daar week hij ook nu niet van af. Dat wil zeggen: hij zei tegen zijn vrouw Jannie, met zijn typische Twentse tongval: "Zes biefstuk'n, wie hebt wat te vier'n."

Collins John

‘Een van mijn eerste transfers en een uiterst leerzame introductie in de voetbalwereld was de overgang van Collins John naar Fulham, eigendom van Mohamed Al Fayed. Het was 2004, net in de periode dat ik voorzitter van de club zou worden. Ik zat samen met Johan Plageman in de auto op weg naar Essen. Johan was verantwoordelijk voor het technische beleid en we hadden een afspraak gepland met de zaakwaarnemer van Dmitri Shoukov, die we graag wilden halen.

Halverwege Essen, bij stormachtig weer op de Autobahn, ging de telefoon. Kantoor. Er was een bijzondere fax binnengekomen: Fulham maakte zijn interesse in Collins John kenbaar. Ik keek Johan aan, maar die hield stoïcijns zijn voet op het gas. Op kantoor lazen ze de fax helemaal voor. Die eindigde met de mededeling dat ze één miljoen euro wilden betalen. Eén miljoen voor een jeugdspeler! Nu zag ik een glimlach op het gezicht van Johan verschijnen. Dit was een godsgeschenk, precies op het juiste moment. We hadden flink gesaneerd na het faillissement en dit zou enorm meehelpen om de club verder gezond te maken.

De familie John was gevlucht uit Liberia, waar een burgeroorlog woedde. Zijn vader was daarbij omgekomen en zijn moeder was met hem en zijn twee jongere broertjes Paddy en Ola naar Nederland gevlucht. Daar woonde hij, in Nijverdal. Onze scouts hadden hem zien spelen bij amateurclub DES en hem toen heel snel ingepast binnen onze jeugdacademie. Van daaruit was hij in 2002 doorgroeid naar de selectie. In 2004 was hij doorgebroken en hij had zelfs zijn debuut in het Nederlands elftal gemaakt, negentien jaar oud.

We hielden eerst ruggespraak met medecommissarissen Ten Hag en Oude Vrielink, en we waren het erover eens dat we dit niet konden laten lopen. Toen belden we met Fulham. Wat ze wel niet dachten met zo'n belachelijk laag bod op een talentvolle international. Na het nodige over en weer gebel, ging de prijs al snel via 1,2 en 1,6 naar 1,8 miljoen. We blufden, wetende dat we hier met een vertegenwoordiger van de club van miljardair Al Fayed aan de lijn hingen. De eigenaar van Harrods, en vader van de bij een auto-ongeluk met Lady Diana overleden Dodi Al-Fayed.

Na een goed gesprek in Essen – Shoukov werd later vastgelegd – reden we terug. Opnieuw telefoon uit Londen. Een laatste en ultiem bod van 2,25 miljoen. Dat namen we een halfuurtje in beraad. Toen belden we terug en bedongen we dat FC Twente voor iedere 25 wedstrijden die Collins bij Fulham zou spelen een kwart miljoen extra zou ontvangen, gemaximeerd op 75 wedstrijden.

Drie miljoen voor een speler die nog niet eens een vol seizoen in ons eerste had gespeeld, dat klonk als de zilervloot die binnenvoer. Maar ondertussen knaagde het wel. Collins was met zijn broertjes en moeder onder erbarmelijke omstandigheden gevlucht en in Nijverdal door buurtbewoners opgevangen. Geen vader, en de oudste zoon van het gezin. Toevallig kon hij goed voetballen, maar we kenden het gezin John inmiddels. Nu moesten we die arme jongen vertellen dat we hem konden verkopen en dat Engeland lonkte. Met een bezwaard gevoel belde ik zijn zaakwaarnemer, Romeo Zondervan, een van onze oud-spelers en voormalig jeugdtrainer. Johan minderde vaart, zodat we ons op het lastige gesprek konden concentreren. De telefoon ging over met zo'n extreem zware toon, een toon die ze alleen in Engeland kennen. Romeo nam op en het eerste wat hij zei was: "Mijnheer Munsterman, gefeliciteerd met de verkoop." Zaten Zondervan en John al lang en breed in Londen op het kantoor van Fulham, met een glas champagne in hun handen.'

2.

Voorzitter

'In die lastige periode hebben Johan Plageman, Gerard Oude Vrielink en ik het beleidsplan *FC Twente in de steigers* geschreven. De hoofdlijnen vormden de basis voor de redding door de gemeente Enschede. Maar toen het groene licht er eenmaal was, moesten de ideeën verder worden uitgewerkt. Met Johan en Gerard ontwikkelden we plannen waarmee we definitief uit de financiële en sportieve problemen konden komen. We werkten daar hard aan, en met ontzettend veel plezier. De plannen werden breed omarmd, maar er was ook kritiek. Die is er altijd, vooral van de beste stuurlied. Twente was niet de meest populaire club om je naam aan te verbinden. Ook binnen de vaste sponsors klonken kritische geluiden. Hoe kan die Munsterman zo dom zijn om aan een dood paard als FC Twente te trekken? Waarom doet hij dat? Wat een vreemde man. Hij heeft toch een maatschappelijke carrière bij Wegener?

Ik ben toch verdergegaan. Er moest gereorganiseerd worden en bij het schoon schip maken moest zelfs Eddie Achterberg

vertrekken. Dat deed me pijn, een echte clubman weg bij FC Twente.

Niet veel later gaf Herman Wessels te kennen dat hij wilde stoppen als voorzitter. Ik vond dat Johan Plageman de meest natuurlijke opvolger voor hem was. Hij had nog in het aller-eerste elftal van FC Twente gespeeld, direct na de oprichting in 1965. Als directeur van de Coberco zuivelfabrieken kende hij het zakelijke klappen van de zweep. Ik wilde graag onder zijn voorzitterschap werken, maar verrassend genoeg besloot Johan het niet te doen. Toen keek iedereen mij aan. Omdat ik aanvankelijk aarzelde, werd er de nodige druk uitgeoefend. Men vond dat ik leiding moest geven aan de uitvoering van het plan waar ik zelf aan had meegeschreven. Dat was nogal een uitdaging, maar uiteindelijk kon ik daar geen nee tegen zeggen. Zo rolde ik in 2004 steeds dieper de voetballerij in en werd ik voorzitter van FC Twente.'

* * *

FC Twente presteert dat jaar onder leiding van trainer René Vandereycken in de competitie maar middelmatig. Toch staat er volgens de kenners een heel aardig elftal. Met Patrick Pothuizen en Spira Grujic achterin, de creatievelingen Adil Ramzi en Gakhokidze in een aanvallende rol, en de razendsnelle jongeling Collins John in de voorhoede. In de beker gaat het beter. Na de bekerwinst van 2001, met een glansrol voor Sander Boschker die drie penalty's op rij stopt, wordt opnieuw de bekerfinale gehaald. Nu is FC Utrecht de tegenstander.

'Mijn eerste bekerfinale als voorzitter van Twente, met een uitslag om snel te vergeten. Vandereycken had in de aanloop naar het duel telkens met een wisselende samenstelling gespeeld, om de beste spelers rust te gunnen voor de wedstrijd van het jaar. Dat was zijn keuze, maar het elftal draaide totaal niet. In de finale toonde Utrecht zich niet van zijn meest sportieve kant. Het was een spijkerhard duel. Patrick Pothuizen werd bont en blauw geschopt en het regende kaarten.

Er heerste daarentegen wel een fantastische sfeer, met de supporterschares van twee echte volksclubs, ieder in hun eigen deel van De Kuip. Jeroen Heubach speelde op een gegeven moment de bal over de zijlijn, om zo een blessurebehandeling bij Simon Cziommer mogelijk te maken. Utrecht-trainer Foeke Booy gaf aan dat zijn spelers de bal bij de spelhervatting aan ons moesten geven, maar dat deden ze niet. In de consternatie die daarop volgde, scoorde Dave van den Bergh de mooiste goal uit zijn hele carrière. Die 1-0 was meteen de eindstand. Daar zit je dan na de wedstrijd als gast in de lounge van de KNVB. Alles en iedereen van Utrecht was in juichstemming natuurlijk, ondanks de onsportieve manier waarop ze hadden gewonnen. Dat was ook de eerste keer dat ik Henk Kesler ontmoette, directeur betaald voetbal van de KNVB. Hem zou ik later nog vaak tegenkomen. Ik dacht toen: juichen jullie maar. Wij komen terug, sterker dan ooit.

Ondanks de teleurstelling, is die dag heel waardevol geweest. Het was een eye opener voor me. In het Arke Stadion konden we dertienduizend mensen kwijt. Het zat niet altijd bomvol, maar het stadion was meestal goed gevuld. Net als drie jaar eerder, gingen we met tienduizenden supporters naar De Kuip. Tukkers on Tour. Tegen PSV hadden zelfs rond de dertigduizend supporters de moeite genomen een hele dag hun favoriete club te ondersteunen. Nu opnieuw bijna twintigduizend. Ik zei tegen mijn medecommissarissen dat zulke aantallen wellicht het potentieel vormden voor iedere thuiswedstrijd van onze club. De lat moest omhoog, de ambities moesten duidelijk worden uitgesproken, zodat we een richtpunt hadden voor de jaren die zouden volgen. Op weg naar huis tekenden zich in mijn hoofd de contouren af van het nieuwe FC Twente.

Gelukkig viel er dat seizoen voor mij toch nog iets te vieren in het voetbal. Niet bij de profs, maar bij de amateurs van ATC. Voor de vierde keer in de tien jaar dat ik bij de club betrokken was, werden we kampioen, nu van de tweede klasse. Na jaren kwakkelen in de onderafdeling van de Twentse Voetbal Bond en drie eerdere kampioenschappen, stonden we in de felbegeerde eerste klasse. ATC was financieel gezond en was doorgegroeid naar een vereniging van 700 leden. Voor mij was dat een bevestiging dat het maken van beleid en het consequent uitvoeren van de daarbij behorende plannen ook in de voetballerij tot resultaat kan leiden. Bij de *Twentsche Courant*

Tubantia en de huis-aan-huisbladen van Wegener heb ik al die jaren exact hetzelfde gedaan. Dat overtuigde mij ervan dat het ook bij FC Twente zou moeten werken.

Mensen uit de eigen organisatie verantwoordelijkheid en kansen geven en ze dan laten doorgroeien: dat is onderdeel van mijn managementfilosofie. Dat probeerde ik ook bij FC Twente in de praktijk te brengen. Rini Coolen, die jarenlang assistent-trainer was geweest, lieten we doorgroeien naar de functie van hoofdtrainer. In het begin ging het heel goed. We werden zesde in 2005. Maar in het seizoen daarop vielen de resultaten zwaar tegen en nam de druk toe.

Toen we uit van Sparta hadden verloren, stonden honderden fanatieke supporters ons op te wachten op het trainingscomplex. Elftalleider Toon Renes suste de gemoederen. De supporters mochten het spelershome in voor gesprekken met spelers en trainers. Iedereen kreeg koffie en thee aangeboden. Dat haalde bij de meesten de woede weg, maar voor Coolen was de druk te groot geworden en in het belang van de club nam hij ontslag. Zijn assistent Jan van Staa nam het stokje over en maakte het seizoen af. We eindigden op een veilige negende plek. Beneden onze stand, maar na de dramatische eerste seizoenshelft toch nog verdienstelijk. We haalden onder zijn leiding uiteindelijk zelfs het Intertoto-toernooi. Dat was een mooie afsluiting voor Jan.

Dat voorjaar namen we achteraf gezien een van de beste beslissingen. We contracteerden Fred Rutten als de nieuwe

hoofdtrainer. Fred was een kind van de club en had jarenlang ervaring opgedaan als jeugd-, assistent- en hoofdtrainer, totdat hij naar PSV vertrok. Daar werd hij eerst hoofd opleidingen en later assistent van Guus Hiddink. Zo kon hij in de keuken kijken van een traditionele top 3 club die Champions League speelde. Als we FC Twente naar een hoger plan wilden trekken, dan zou die ervaring uitstekend van pas komen.

Aldo van der Laan, de eigenaar van onze hoofdsponsor, was de RvC komen versterken. Hij kon zich volledig vinden in deze keuze en samen overtuigden we Fred ervan dat zijn toekomst in Enschede lag.'

Van der Laan staat op dat moment aan het hoofd van het succesvolle familiebedrijf Zwanenberg Food Group in Almelo, onder andere bekend van zijn Huls droge worst en Kips leverworst. Oorspronkelijk komen de Van der Laans uit Leidschendam, maar de gefortuneerde zakenman woont de laatste twee decennia in Holten, op de grens van Twente en Salland. Met een omzet van 350 miljoen en een gezonde winst, is Zwanenberg naast een regionale reus ook een echte multinational. Dik Wessels maakt deel uit van de RvC van het bedrijf, en zo is het lijntje naar FC Twente snel gelegd.

Munsterman krijgt steeds meer schik in zijn rol als uithangbord van de club en voelt zich comfortabel wanneer de camera's of schijnwerpers om hem gericht staan. Van der Laan daarentegen blijft liever uit de spotlights, en trapt regelmatig

op de rem als de ambitieuze voorzitter in zijn ogen te veel gas geeft. Op andere momenten zijn de rollen weer omgedraaid. Samen houden ze elkaar in balans. Ze delen de overtuiging dat de ambities van de club naar boven bijgesteld moeten worden.

* * *

‘Voor de realisatie daarvan was Fred Rutten in onze ogen de aangewezen persoon. Met zijn uitstekende visie op het hele voetbalbedrijf konden we stappen maken. De duidelijke doelen die we met de club hadden gesteld trokken hem over de streep. Erik ten Hag, succesvol als hoofd jeugdopleidingen, en René Eijkelkamp, eveneens overgekomen van PSV, werden zijn assistenten. Om snel te kunnen schakelen en overtuigd van Freds vakmanschap legden we ook de technische leiding in zijn handen.

De begroting was na de bijna doodsklap van het faillissement van enkele jaren daarvoor inmiddels keurig op orde. Binnen het gestelde spelersbudget mocht Fred zijn gang gaan en zijn visie in de praktijk brengen. Hij adviseerde ons goedkope, maar veelbelovende spelers naar Enschede te halen. Zijn kennersoog had gezien dat bij PSV enkele zeer talentvolle spelers niet aan de bak kwamen. Zo huurden we Otman Bakkal en Ismail Aissatti, die Fred nog kende uit zijn Eindhovense periode. Samen met Orlando Engelaar en Karim El Ahmadi, die vanuit de eigen jeugd doorstroomde, hadden we een echt swingend middenveld van Nederland. Voor slechts tweeënhalf ton haalden we Eljero Elia van ADO Den Haag. Die groeide uit tot een publiekslieveling. We verkochten hem later voor bijna tien miljoen.

We dwongen alom respect af dat seizoen, maar dat liep niet direct vanaf het begin zo. Je merkte dat dingen soms gewoon even tijd nodig hebben. Het is dan belangrijk dat je als beleidsbepaler niet in paniek raakt.

De eerste wedstrijd van het seizoen, uit tegen Heracles, verliep desastreus. We werden in Almelo met 3-0 afgedroogd. Tot overmaat van ramp werden we een paar dagen later na een 1-0-nederlaag uit de UEFA-Cup geknikkerd door het totaal onbekende FC Levadia uit Estland. Toen Rutten daar de gelaten houding van de spelers zag, wist hij wat hem te doen stond.'

Blaise Nkufo

“Tijdens de voorbereiding van het seizoen 2003-2004 speelden we een oefenwedstrijd in Duitsland, tegen LR Ahlen, destijds nog een 2. Bundesliga-club. Ik zal niet snel vergeten wat daar allemaal gebeurde. Ze hadden een steenrijke voorzitter die handelde in namaakparfums. Ik weet nog dat hij tijdens de wedstrijd met de helikopter werd ingevlogen en doodleuk op de bank naast de trainer ging zitten, om daar de rest van de wedstrijd aanwijzingen te geven. We wisten niet wat we zagen. Maar het werd nog veel gekker: in één van de meest bizarre momenten die ik in het betaald voetbal ooit heb meegemaakt. De keeper van Ahlen oogde af en toe wat laconiek. Het publiek op onze tribune begon vervolgens te roepen: “Du Faulpelz!” (luie hond) Hij bedacht zich geen moment, sprintte naar de tribune, ging er pal voor staan en schold alles en iedereen de huid vol, waarna hij doodgemoedereerd weer in de goal ging staan.

Die middag werden we na de wedstrijd door een bevriende Duitser getipt. Hij had ons zien voetballen en wist waar het ons aan schortte: een negen. “Jullie hebben een negen nodig.” Hij wist wel een goede spits voor ons, een die in een uitzichtloze situatie zat, bij Bundesliga-club Hannover ’96.

Laat maar komen, zeiden we. Als hij een testwedstrijd wil spelen, hebben wij niets te verliezen.

Zo kwam het dat op een zomeravond op het voetbalveld van HHC Hardenberg een grote donkere speler op het veld stond. We oefenden tegen Emmen. Zelfs als je nul verstand van voetbal had, kon je nog zien dat deze speler voor iedere Eredivisieclub in Nederland een enorme aanwinst zou zijn. Hij luisterde naar de mysterieus klinkende naam Blaise Nkufo. We snapten er helemaal niets van dat hij bij Hannover niet werd opgesteld. Nadat we een afspraak hadden gemaakt met de clubleiding, reed ik met Johan Plageman en Peter Spit die kant op. Geen idee eigenlijk wat ons te wachten stond en hoe we het voor elkaar moesten krijgen om Nkufo naar Enschede te halen. Veel geld hadden we immers niet.

We werden ontvangen door de voorzitter, Herr Kind. Een topondernemer en eigenaar van de Kind Gruppe. Groot geworden met gehoorapparaten. Ik hoorde later dat zijn privévermogen op meer dan vijfhonderd miljoen euro werd geschat, maar daar was niets van te merken. Een heel gemoedelijke man. Maar hij wou Nkufo niet kwijt. Volgens hem was hij hun beste speler, alleen die “Scheiss-trainer”. Johan keek mij aan met een blik van: wat bedoelt hij nou? Na enig aandringen kwam het hoge woord eruit. Volgens Kind had de trainer een hekel aan zwarten en stelde hij hem daarom niet op. Maar de trainer zou na dat seizoen weggaan vertelde Kind, en dan speelde Nkufo weer. We konden praten als Brugman, maar hij liet zijn spits niet gaan. Porto was al voor hem op

bezoek geweest, maar ook zonder resultaat huiswaarts gekeerd. Toen hebben we een hapje met de technisch manager gegeten en daar opnieuw de overgang naar Twente ter sprake gebracht. Terug in het kantoor van de voorzitter deden we een laatste poging – opnieuw zonder resultaat.

Onverrichter zake en hoofdschuddend liepen we het stadion uit, richting de auto. Op de trap zat Blaise Nkufo, met een vragende blik. “Neem me alstublieft mee,” zei hij. De tranen stonden hem in de ogen, hij voelde zich doodongelukkig in Hannover. Toen hij hoorde dat hij niet weg mocht, wendde hij zijn hoofd af. Wij zijn doorgelopen en weer op weg gegaan. Het was stil in de auto en na enkele kilometers keken Johan en ik elkaar nog eens aan. We dachten hetzelfde. Johan, die een enorm hart voor de club heeft, gaf een ruk aan het stuur en nam de eerste de beste afslag. We zijn omgedraaid en teruggereden. Herr Kind stond vreemd te kijken toen hij ons opnieuw zag binnenkomen. Waarschijnlijk wonnen we met onze vasthoudendheid zijn vertrouwen en sympathie.

Uiteindelijk mochten we Nkufo op huurbasis hebben. De eerste stap was gezet. Toen we een optie tot koop ter sprake brachten, begon hij heel hard te lachen. Ik hoor het hem nog roepen: “Ihr seit ja scheissarm, 900.000 Euro nächstes Jahr, das könnt Ihr doch nicht zahlen.” Dat kregen we op papier: voor 900.000 euro mochten we hem na een jaar overnemen, omdat die voorzitter dacht dat wij dat bedrag toch niet konden ophoesten. De afloop is bekend. De ondernemers Guus Brandriet en Henk Lunter schonken ons het bedrag waarmee

we hem konden kopen en de rest is geschiedenis. Blaise Nkufo scoorde zeventien goals in zijn eerste seizoen voor ons. De ene nog mooier dan de andere. Hij was dat jaar de sensatie van de Eredivisie. De jaren erna ging het FC Twente financieel dusdanig voor de wind, dat we het bedrag konden terugbetalen. Ik vond dat het zo hoorde. In moeilijke tijden zijn we geholpen door twee mensen met een rood hart; nu kregen ze hun geld terug, met rente.

Jaren later speelden we in de Europa League tegen Hannover. Herr Kind was daar nog altijd voorzitter en hij was nog even dynamisch als destijds. Hij vroeg naar alle tekeningen van ons stadion. Dat zag hij als inspiratiebron voor verbeteringen in hun eigen stadion.'

In Twente kent iedereen Blaise als N'Kufo, maar die spelling is niet juist. Ook wordt vaak ten onrechte de N van zijn achternaam uitgesproken; de juiste uitspraak is 'Kufo'. Als zeventjarige jongen vlucht hij met zijn familie uit de Democratische Republiek Congo naar Zwitserland, waar hij als dertienjarige zijn voetballoopbaan begint bij Lausanne FC Ouchy.

Nkufo blijft maar liefst zeven seizoenen lang bij FC Twente. Hij speelt 283 officiële wedstrijden voor de Enschedese club en scoort daarin 138 doelpunten, waarvan 114 in de competitie. Daarmee is hij FC Twente's clubtopscorer aller tijden. Voor de hoofdingang van het stadion staat een levensgroot bronzen standbeeld van de clublegende.